

Persona i Idees

Dll, 6/11/2017 per El Bon Pastor

[El Bon Pastor](#)

Des de fa uns quants mesos i, més concretament, des del dia 20 de setembre, Catalunya viu en una tensió creixent. A un ritme vertiginós, se succeeixen esdeveniments que assenyalen les distàncies i els desencontres entre els governs català i espanyol: compareixences i declaracions, requeriments i accions judicials, propostes de diàleg i retrets mutus, en darrer terme xoc d'identitats nacionals, culminat amb la declaració d'independència i la constitució de la República Catalana el 27 d'octubre, i l'aplicació de l'article 155 per part del govern de l'Estat. La convulsió ha afectat la vida econòmica i social catalanes, però també la de tot l'Estat. Actualment, la crisi catalana té repercussions en tot Espanya i en tot Europa. És, doncs, molt urgent trobar una solució des del diàleg que, en paraules del P. Abat de Montserrat, no impliqui la humiliació de l'altre.

En aquests moments hi ha dos fets incontestables. En primer lloc, l'anomenat «procés» ha deixat de ser purament polític (parlaments, governs i partits) i ha entrat de ple en l'esfera social, en el teixit humà de la ciutadania (nivell cívic i àmbit familiar). En segon lloc, la situació política de Catalunya ha passat a ser gairebé un monotema, és a dir, s'ha convertit en el tema de què tothom parla, opina, discuteix. La situació actual desvetlla passions i es produeixen contraposicions, acaloraments i fins i tot moments d'agror. Sóc dels qui pensen que la societat catalana no està irremediablement fracturada, però sí que s'hi han obert algunes esquerdes que provoquen inestabilitat en el conjunt de l'edifici.

La polarització de les posicions és un fet, i en molts casos es demana -quasi s'exigeix- que les persones es «defineixin» a favor o en contra d'una determinada posició. Aquesta és una perspectiva enganyosa. Hi ha persones, per exemple, que volen per damunt de tot el reconeixement nacional de Catalunya i es troben que, de moment, només una part de les dues ofereix aquest reconeixement. O bé, per exemple, hi ha persones que no comparteixen el projecte polític de la independència però tampoc no s'accontentarien amb un autonomisme descafeïnat i sotmès a una laminació constant. Per tant, cal entrar en el terreny dels matisos cromàtics i desmitificar l'anàlisi de la polarització, perquè la realitat no és ni tota d'un color ni tota de l'altre. La ponderació en l'anàlisi és una qualitat fonamental per a instaurar una actitud que no es limiti a projectar a fora allò que un viu i sent a dins.

La polarització no pot tenir l'última paraula en un moment complex de la societat catalana. Seria tirar per la borda el caràcter propi d'un país que s'ha singularitzat entre els països d'Europa pel fet d'haver conegut i integrat fins a tres onades d'immigrants en el segle XX. Catalunya és terra d'acollida i convivència, on ningú no se sent foraster, i on els qui hi arriben difícilment la deixen. Ara, les identitats nacionals s'han accentuat endutes pels plantejaments polítics, però és necessari reprendre el discurs sobre la convivència, dins el qual es practiqui efectivament el respecte de l'altre i de les seves conviccions. Aquest és un aprenentatge molt necessari per tal que el judici de l'altre no s'imposi a l'acolliment de l'altre -amb les renúncies que de vegades això pot comportar. En aquest punt val la pena citar l'apòstol Pau: «Que cadascú miri de complaure els altres i procuri el bé d'ells» (Romans 15,2).

Això serà possible si les idees no ocupen el primer -i potser únic- lloc de la nostra atenció. No es pot caure en una mena de fixació, de la qual són expressió les lectures frenètiques del mòbil o les converses monotemàtiques. Passi el que passi en l'àmbit ciutadà i polític, ens hem de preservar interiorment i no deixar que l'agitació i el menyspreu s'instal·lin dins nostre. Això es fa difícil perquè la injustícia existeix i se sent com un dolor profund que encén i revolta. Però no podem quedar desarborats interiorment i concloure que ja no hi ha res que valgui la pena, i precipitar-nos en qualsevol pendís. La paciència i l'enteresa són virtuts importants en temps d'impaciències i d'atacs a l'estabilització social. Dit d'una altra manera, la persona (la pròpia i la dels altres) és un valor absolut, pensi el que pensi i passi el que passi. La capacitat de conviure és la característica dels qui són forts d'esperit, dels qui no es deixen arrossegar per vents i tempestes.

És particularment necessari que, en uns temps on les diferències s'accentuen, es preservi la pau familiar. Les famílies d'aquest país són barrejades i heterogènies, en origen, en llengua, en sensibilitats. Són temps en què és més important saber escoltar que voler imposar-se, saber explicar que voler convèncer. La persona, primer, després, les idees. Una mica a l'estil del gran Antoni Gaudí, el qual afirmava a propòsit de la construcció de la Sagrada Família: «Primer, l'amor; després, la tècnica».

ARMAND PUIG I TÀRRECH